

1. **Същност** на индивидуалната снимка на работното време
2. **Цели** на индивидуалната снимка на работното време
3. **Етапи** на индивидуалната снимка на работното време
4. **Подготовка** на индивидуалната снимка на работното време (първи етап)
5. **Провеждане** на индивидуалната снимка на работното време (втори етап)
6. **Обработка** на събраните данни от индивидуалната снимка (трети етап)
7. **Анализ** на получените резултати и разработване на **предложения** съобразно поставената цел (четвърти етап)

1. Същност на индивидуалната снимка на работното време

Индивидуалната снимка на работното време е **метод за непосредствено изследване** (наблюдаване, измерване и регистриране) на **разходите на работно време на производствен работник, в рамките на работната смяна.**

(**нециклични разходи** на време при изпълнение на операции над партиди полуфабрикати)

Записването на разходите на работно време на специални формуляри трябва да продължава през цялата работна смяна, тъй като част от разходите се извършват еднократно – в началото или края на смяната.

2. Цели на индивидуалната снимка на работното време

1) анализиране и рационализиране на структурата на разходите на работно време на производствен работник;

2) събиране на първични данни за разработване на нормативи и норми на време за:

- подготвително-заключителна работа;
- обслужване на работното място;
- почивка и лични нужди.

– нециклически разходи на време при изпълнение на операции над партиди полуфабрикати.

3) проверяване на реалността на съществуващи норми и нормативи на време за подготвително-заключителна работа, за обслужване на работното място и за почивка и лични нужди.

3. Етапи на индивидуалната снимка на работното време

- 1) подготовка на индивидуалната снимка на работното време;
- 2) провеждане на индивидуалната снимка на работното време;
- 3) обработка на събраните данни от индивидуалната снимка на работното време;
- 4) анализ на получените резултати и разработване на предложения съобразно поставената цел на индивидуалната снимка на работното време;

4. Подготовка на индивидуалната снимка на работното време (първи етап)

- 1) **избор на обект за наблюдение** – в зависимост от целта на индивидуалната снимка на работното време;
- 2) **анализ на условията за работа** – обхваща:
 - а) *организацията на работното място – обзавеждане, планировка и обслужване;*
 - б) *техническото състояние на машината, апаратурата, приспособленията и инструментите;*
 - в) *санитарно-хигиенните условия и техническа безопасност - наличие на нормални условия за работа;*
- 3) **определяне на видовете разходи** **на работно време, които ще се изследват** – според класификацията на разходите на работно време;

4) определяне на **периода от време и броя на смените**, през които ще се извърши снимката на работно време – **до пет смени** в зависимост от поставената цел и изискваната точност на получените резултати;

5) **инструктиране** на производствения работник за целта на индивидуалната снимка на работното му време;

6) **предварително попълване на наблюдателния лист** – данни за производствения работник, изпълняваните операции и съществуващата организация на работното място.

5. Провеждане на индивидуалната снимка на работното време (втори етап)

- 1) наблюдателят се явява на избраното работно място 10 мин преди започване на работното време - снабден с всичко необходимо;
- 2) записва датата и началния час на индивидуалната снимка на работното време (в таблица 1) – регламентирания момент на започване на работното време;
- 3) установява извършваните от производствения работник дейности и последователно (хронологично) ги записва - в таблица 1;

ИНДИВИДУАЛНА СНИМКА НА РАБОТНОТО ВРЕМЕ

Таблица 1

№ по ред	Наблюдавани дейности (разходи на работно време)	Текущо време	Продължителност в мин	Припокрива се с №	Изработено количество в бр.	Код на разхода на време
1	Начало на смяната	08:00				
2	Работникът пристига на работното място	08:05				
3	Оглежда машината, включва елзахранването и я смазва.	08:12				
4	Настройва машината за работа	08:19				
5	Взема и закрепва първата заготовка	08:23				
6	Завършва обработката на първия детайл	08:29				
7	Проучва документите за следващата операция	08:28		6		
8	Освобождава обработния детайл и го поставя в палета	08:31			1	
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
ВСИЧКО						

4) отчита с помощта на часовник текущото време в крайния момент на всяка наблюдавана дейност с точност до 1 мин. и го записва - в таблица 1;

5) записва също и припокриващите се дейности - посочва в таблица 1 номера на предходната дейност, с която има припокриване;

6) записва изработеното количество продукция - в таблица 1.

6. Обработка на събраните данни от индивидуалната снимка (трети етап)

1) определя се в хронологична последователност продължителността на всяка записана дейност като разлика между текущото време в крайния ѝ момент и текущото време в крайния момент на предходната дейност – в таблица 2, като общото време за всички дейности (без припокриващите се) трябва да бъде равно на продължителността на работното време;

ИНДИВИДУАЛНА СНИМКА НА РАБОТНОТО ВРЕМЕ

Таблица 2

№ по ред	Наблюдавани дейности (разходи на работно време)	Текущо време	Продължителност в мин	Припокрива се с №	Изработено количество в бр.	Код на разхода на време
1	Начало на смяната	08:00				
2	Работникът пристига на работното място	08:05	5'			T _{нтз}
3	Оглежда машината, включва елзахранването и я смазва.	08:12	7'			T _{об}
4	Настройва машината за работа	08:19	7'			T _{пз}
5	Взема и закрепва първата заготовка	08:23	4'			T _{сп}
6	Завършва обработката на първия детайл	08:29	6'			T _о
7	Проучва документите за следващата операция	08:28	(5')	6		T _{пз}
8	Освобождава обработния детайл и го поставя в палета	08:31	3'		1	T _{сп}
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
ВСИЧКО						

2) **анализира се всяка дейност и се записва кодът на съответния разход на работно време**
– в таблица 2;

3) **сумират се едноименните разходи за всяка наблюдавана смяна и се определя относителният им дял** – в таблица 3, като се установява **фактическият баланс** на разходите на работно време **за съответната смяна**;

4) **обобщават се резултатите от всички смени** – в таблица 4, като се **съставя фактическият баланс на разходите на работно време** **за всички наблюдавани смени**;

ИНДИВИДУАЛНА СНИМКА НА РАБОТНОТО ВРЕМЕ

Таблица 3

[illegible]

ИНДИВИДУАЛНА СНИМКА НА РАБОТНОТО ВРЕМЕ

Таблица 4

Окрупнен разход на работно време		Разчленени разходи на работно време		Наблюдавани смени					Фактически баланс на работното време на работника	Разхо- ди, под- лежащи на нама- ление или премах- ване в мин	Проектиран баланс			
Наиме- нование	Код на раз- хо- да	Наиме- нование	Код на раз- хо- да	1	2	3	4	5			Сумар- на про- дължи- телност в мин	Средна продъл- жителност в мин	Отн. дял в %	Проек- тирана продъл- жител- ност в мин
Време за операт. работа	T _{оп}	Време за спом. работа	T _{сп}											
		Време за осн. раб.	T _о											
Време за обсл. работа	T _{об}													
⋮														

7. Анализ на получените резултати и разработване на предложения съобразно поставената цел (четвърти етап)

- 1) анализ на фактическия баланс на разходите на работно време** - в зависимост от целта на индивидуалната снимка;
- 2) разработване на проектен баланс на разходите на работно време** – в таблица 4, като **подробно се описват разходите**, които подлежат на съкращаване или премахване;
- 3) разработване на предложения за намаляване на загубите на работно време.**